

# Rèn luyện kỹ năng hệ thống hóa kiến thức cho học sinh lớp 11 trung học phổ thông trong dạy học sinh học / Nguyễn Thị Hòa ; Nghd. : PGS.TS. Nguyễn Đức Thành . - H. : Khoa Sư phạm, 2008 . - 83 tr. + CD-ROM + tóm tắt

**Tóm tắt:** Hệ thống hóa những cơ sở lý luận về rèn luyện kỹ năng hệ thống hóa kiến thức. Xác định được thực trạng trong việc rèn luyện kỹ năng hệ thống hóa ở trường Trung học phổ thông hiện nay. Xác định các kỹ năng hệ thống hóa nói chung và cho học sinh lớp 11 nói riêng. Đề xuất những biện pháp hình thành từng loại kỹ năng cụ thể: xác định nội dung kiến thức cần được hệ thống hóa; xác định mối quan hệ giữa các nội dung kiến thức cần được hệ thống hóa; trình bày hệ thống kiến thức để hệ thống hóa kiến thức. Sử dụng các biện pháp rèn luyện kỹ năng hệ thống hóa kiến thức cho học sinh trong dạy học chương III – Sinh trưởng và phát triển, chương IV – Sinh sản. Thực nghiệm sư phạm nhằm xác định hiệu quả của các biện pháp rèn luyện kỹ năng hệ thống hóa kiến thức đã đề xuất

## MỤC LỤC

### *Trang*

|                                                  |          |
|--------------------------------------------------|----------|
| <b>MỞ ĐẦU.....</b>                               | <b>1</b> |
| <b>1. Lí do chọn đề tài.....</b>                 | <b>1</b> |
| <b>2. Lịch sử nghiên cứu.....</b>                | <b>2</b> |
| <b>3. Mục đích nghiên cứu.....</b>               | <b>5</b> |
| <b>4. Phạm vi nghiên cứu.....</b>                | <b>5</b> |
| <b>5. Đối tượng và khách thể nghiên cứu.....</b> | <b>5</b> |
| <b>6. Vấn đề nghiên cứu.....</b>                 | <b>6</b> |

|                                                                                   |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>7. Giả thuyết khoa học.....</b>                                                | <b>6</b>  |
| <b>8. Nhiệm vụ nghiên cứu.....</b>                                                | <b>6</b>  |
| <b>9. Phương pháp nghiên cứu.....</b>                                             | <b>6</b>  |
| <b>10. Những đóng góp mới của đề tài.....</b>                                     | <b>8</b>  |
| <br><b>Chương 1: CƠ SỞ CỦA VIỆC RÈN LUYỆN KỸ NĂNG HỆ THỐNG</b>                    |           |
| <b>HÓA KIẾN THỨC.....</b>                                                         | <b>9</b>  |
| <b>1.1. Cơ sở lí luận.....</b>                                                    | <b>9</b>  |
| <i>1.1.1. Hệ thống hoá kiến thức.....</i>                                         | <i>9</i>  |
| <i>1.1.2. Kỹ năng.....</i>                                                        | <i>11</i> |
| <b>1.2. Cơ sở thực tiễn.....</b>                                                  | <b>12</b> |
| <i>1.2.1. Việc dạy của giáo viên.....</i>                                         | <i>12</i> |
| <i>1.2.2. Việc học của học sinh.....</i>                                          | <i>15</i> |
| <b>1.3. Mục tiêu, cấu trúc chương trình và logic nội dung kiến thức phần</b>      |           |
| <b>Sinh học cơ thể (chương III: Sinh trưởng và phát triển; chương IV:</b>         |           |
| <b>Sinh sản - Sinh học 11 ở trường Trung học phổ thông) .....</b>                 | <b>18</b> |
| <i>1.3.1. Mục tiêu.....</i>                                                       | <i>18</i> |
| <i>1.3.2. Cấu trúc chương trình phần Sinh trưởng, phát triển và Sinh sản.....</i> | <i>21</i> |
| <br><b>Chương 2. CÁC BIỆN PHÁP RÈN LUYỆN HỌC SINH KỸ NĂNG</b>                     |           |
| <b>HỆ THỐNG HÓA KIẾN THỨC TRONG CHƯƠNG III: SINH</b>                              |           |
| <b>TRƯỞNG VÀ PHÁT TRIỂN; CHƯƠNG IV: SINH SẢN – SINH</b>                           |           |
| <b>HỌC 11 – TRUNG HỌC PHỔ THÔNG.....</b>                                          |           |
| <b>27</b>                                                                         |           |
| <b>2.1. Những nguyên tắc và quy trình của việc rèn luyện học sinh kĩ</b>          |           |
| <b>năng hệ thống hoá kiến thức.....</b>                                           | <b>27</b> |
| <i>2.1.1. Những nguyên tắc của việc rèn luyện học sinh kĩ năng hệ thống</i>       |           |
| <i>hoá kiến thức.....</i>                                                         | <i>27</i> |
| <i>2.1.2. Quy trình rèn luyện kĩ năng hệ thống hóa.....</i>                       | <i>33</i> |
| <b>2.2. Nội dung của hệ thống hoá kiến thức.....</b>                              | <b>35</b> |
| <i>2.2.1. Yêu cầu của sơ đồ, bảng hệ thống hoá kiến thức.....</i>                 | <i>35</i> |
| <i>2.2.2 Xây dựng bảng hệ thống hoá kiến thức.....</i>                            | <i>35</i> |

|                                                                                                                                                        |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 2.2.3. Xây dựng sơ đồ để hệ thống hoá kiến thức.....                                                                                                   | 41 |
| 2.3. Biện pháp rèn luyện các kĩ năng cụ thể.....                                                                                                       | 43 |
| 2.3.1. Biện pháp rèn luyện kĩ năng xác định nội dung kiến thức cần được<br>hệ thống hoá.....                                                           | 44 |
| 2.3.2. Biện pháp rèn luyện kĩ năng xác định mối quan hệ giữa các nội dung<br>kiến thức cần được hệ thống hoá.....                                      | 44 |
| 2.3.3. Biện pháp rèn luyện kĩ năng trình bày hệ thống kiến thức.....                                                                                   | 48 |
| 2.4. Sử dụng các biện pháp rèn luyện kĩ năng hệ thống hóa kiến thức cho HS<br>trong dạy học chương III- Sinh trưởng và phát triển, chương IV- Sinh sản |    |
| 2.4.1. Rèn luyện kĩ năng hệ thống hóa kiến thức trong khâu hình thành kiến<br>thức mới.....                                                            | 49 |
| 2.4.2. Rèn luyện kĩ năng hệ thống hoá trong khâu củng cố, hoàn thiện và<br>nâng cao kiến thức.....                                                     | 52 |
| 2.4.3. Sử dụng để tổ chức các hoạt động tự học ở nhà.....                                                                                              | 55 |
| 2.5. Một số giáo án thực nghiệm ( Phụ lục 3).....                                                                                                      | 58 |
| <b>Chương 3: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM</b>                                                                                                                   |    |
| 3.1. Mục đích thực nghiệm.....                                                                                                                         | 60 |
| 3.2. Nội dung và phương pháp thực nghiệm.....                                                                                                          | 60 |
| 3.2.1. Nội dung thực nghiệm.....                                                                                                                       | 60 |
| 3.2.2. Phương pháp thực nghiệm.....                                                                                                                    | 60 |
| 3.3. Kết quả thực nghiệm và biện luận.....                                                                                                             | 63 |
| 3.3.1. Kết quả định lượng.....                                                                                                                         | 63 |
| 3.3.2. Phân tích định tính.....                                                                                                                        | 68 |
| KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....                                                                                                                           | 78 |

|                                |           |
|--------------------------------|-----------|
| <b>1. Kết luận.....</b>        | <b>78</b> |
| <b>2. Khuyến nghị.....</b>     | <b>79</b> |
| <b>TÀI LIỆU THAM KHẢO.....</b> | <b>81</b> |